

har kunnet opfatte det. Hvad nu den første angaar, at man vil lette Fremtiden Gjen- nemførelsen af disse Reforme, tilstaar jeg, at jeg ikke indser, hvilken Lettelse det skulde være for Fremtiden til at faae pekuniære Midler til at gennemføre disse Reforme. Det, man vil, er jo, at man vil hindre Ophævelsen af visse Skatter, og vel at mærke Ophævelsen af de fletteste Skatter, af Skatter som Skibsafgiften og Raastofsafgifterne, Afgifter, som i højeste Grad ere skadelige for Folkets Udvikling, og saa tror man, at man forøger Fremtidens pekuniære Evne, Fremtidens Velstand og dens Evne til at bære de store Udgifter ved at forhindre den Udvikling, som er nødvendig til at forøge Velstanden. Jeg kan i Virkeligheden ikke forstaa, at det skulde være forsynligt. Det er ikke forsynligt, men kun at binde Fremtiden til at tilbagebringe Pengene paa en vis bestemt Maade. Og naar man i sin Tid maatte komme til disse store Reforme, kan jeg ikke erkjende, at det skulde være rigtigt at afholde disse store Udgifter udenvidere af de ordinære Skatter. Jeg kan ikke se rettere, end at det ved saadanne specielle Formaal er nødvendigt og berettiget, at der sker en Udmaalning i Forholdet derved, at de bestemte Beløb paalignes paa en særlig Maade med særligt Hensyn til det bestemte Formaal. Jeg kan heller ikke se, at det ligeoverfor Nutiden er billigt. Det forekommer mig, at Nutiden — jeg mener den nuværende Generation — har haaret sin rigelige Andel af de finantzielle Byrder. Det er den, som har betalt Krigen 1864, det er den, som har anlagt Jernbanerne, det er den, som har skaffet den glimrende finantzielle Situation. Det forekommer mig, at den nuværende Generation har gjort Tilstrækkeligt ved at overlevere til Fremtiden den Beholdning, der er tilstede. Lad saa Fremtiden, hvis den vil bevilge Yderligere, ogsaa betale det, lad den overveie, hvorledes Pengene bedst skulle bringes tilveie, og lad os blot sørge for, at Fremtiden er rig nok til at afholde disse Udgifter. Den anden finantzielle Tanke, som forekommer mig at have ligget til Grund for Fordringen om Kompensation, er Dristet om at benytte den givne Situation til at forøge de indirekte Skatter. Man siger: Her er en Reform, som Folkethinget ønsker, og saa siger man: Vi ville give Dig denne Reform, naar Du vil give, hvad vi ønske, nemlig forøgede indirekte Skatter. Ere nu de indirekte Skatter saa gode som Mange synes at antage? Ja, jeg skal fuldt indvornne, at de indirekte Skatter have betydelige Fordele, og at de navnlig fremtræde paa en behagelig og indsmigrende

Maade, idet de ligesom liste Pengene ud af Lommen. En berømt Statsmand, som maaske er den største Finantzman, der har levet, nemlig Skotten Adam Smith, har sagt, at det er ofte Tilfældet, at de Skatter, som synes at være de behageligste, i Virkeligheden ere de skadeligste for Samfundets Velfærd, hvad jeg tror til en vis Grad kan siges om de indirekte Skatter. Ja, jeg er dog ikke fuldstændig sikker paa, om det er Adam Smith eller en senere Forfatter, der har sagt det. Man glemmer let en Ulempe ved de indirekte Skatter, og det er de store Oppebørselsudgifter. Naar man slaar op her i Statsregnskabet, viser det sig, at det koster 2 Millioner Kroner at opkræve deres Beløb, medens de direkte Skatter jo have kostet forholdsvis Lidt. Og hvis nu endda de 2 Millioner vare det Hele, men det er meget langtfra Tilfældet. Det, som Befolkningen maa udrede udover hvad Staten faaer ind, er jo meget større. Dertil maa henregnes al Uleilighed og Gene for Importøren og for Publikum af Tolden. Dertil maa regnes al den Hindring for Landets Udvikling, som skyldes de indirekte Skatter. Det er meget store Summer. Dertil kommer endnu Mere. Der fremkom for nogen Tid siden en Bemærkning om, at Befolkningen ikke vilde faae Lettelser, naar man ophævede Tolden. Ophævede man Skattetolden f. Ex., var det langtfra Tilfældet, at man vilde faae en tilsvarende Lettelse. Nei, ikke en tilsvarende, men en meget større Lettelse. Naar man nu paalægger en Skat, lad os sige 20 pCt. i Told, hvorledes gaar det saa til i det virkelige Liv? Saa lægger først og fremmest Grossisten sin Avance til og beregner den af Brutto, altsaa ogsaa af Tolden, og derpaa beregner ogsaa Detailhandleren sin Avance af Brutto. Avancen beregnes af det samlede Beløb. Altsaa bliver det i Virkeligheden Publikum, Konsumenterne, der maa udrede langt Mere end det, Staten faar ind. Jeg er paa ingen Maade nogen Uven af indirekte Skatter, tværtimod, jeg mener blot, at enhver Art af Skatter skal have sin rette Plads. Der er en Hovedfordel ved Told og Accise, og jeg tror, at det er den vigtigste, nemlig at man derved er istand til at faae meget store Beløb ind og navnlig bliver istand til at bestaa den hele store uformuende Klasse. Man er saa tilbøielig til, naar man betragter Samfundet, at se feil, man er saa tilbøielig til at tro, at de Velstaaende udgjøre den store Del af Samfundet; man veed, at det er væsentlig dem, der regjere Landet, det er dem, man ser færdes paa Gaderne, man ser dem allevegne, det er dem, der bo i Forhusene;